

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์เป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจเนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมหลักสำหรับงานก่อสร้างขั้นพื้นฐานและสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น ถนน เขื่อน สะพาน อ่างเก็บน้ำ โรงงาน อาคารที่พักอาศัย และอื่น ๆ อีกมากมาย อีกทั้งยังเป็นธุรกิจตั้งต้นในการให้กำเนิดธุรกิจที่เกี่ยวข้องอีกหลายอย่าง เช่น ธุรกิจผลิตเสาเข็มและคานคอนกรีต ธุรกิจการผลิตกระเบื้องมุงหลังคา ธุรกิจผลิตท่อซีเมนต์ใยหิน ธุรกิจผลิตบล็อกปูถนน ธุรกิจการผลิตแผ่นพื้นคอนกรีตสำเร็จรูปต่าง ๆ และอื่น ๆ อีกมากมายเช่นเดียวกัน และด้วยความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการผลิต ประกอบกับความต้องการของผู้ใช้ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยปัจจุบันมุ่งเน้นความสะดวกรวดเร็ว และการลดเวลาในการก่อสร้าง ผู้ผลิตจึงอาศัยความได้เปรียบจากฐานการผลิตปูนซีเมนต์ผสมเดิม หรือ ที่นิยมเรียกกันว่า ปูนถุง พัฒนามาเป็นสินค้าปูนซีเมนต์สำเร็จรูปขึ้น

ปูนซีเมนต์สำเร็จรูป เป็นการนำเอาปูนซีเมนต์พื้นฐานนำมาผสมกับหินบดละเอียดหรือทราย และสารเคมีชนิดพิเศษที่มีการคัดเลือกให้เหมาะสมกับประเภทของงาน โดยส่วนผสมต่าง ๆ จะผลิตสำเร็จจากโรงงานให้อยู่ในสภาพเตรียมพร้อมสำหรับการใช้งานที่หลากหลาย อาทิ เช่น 1) ปูนก่อทั่วไป จะใช้สำหรับก่อผนังอิฐมวลเบา หรืออิฐบล็อก เนื้อปูนมีความเหนียว มีแรงยึดเกาะสูง 2) ปูนฉาบทั่วไป ใช้สำหรับงานฉาบผนัง อิฐมวลเบา หรืออิฐบล็อก ใช้ได้ทั้งภายในและภายนอกอาคาร 3) ปูนฉาบละเอียด ใช้สำหรับงานฉาบผนัง อิฐมวลเบา หรืออิฐบล็อก ใช้ได้ทั้งภายในและภายนอกอาคาร ฉาบแล้วจะได้พื้นผิวที่ละเอียดเรียบเนียนเป็นพิเศษ พร้อมทั้งจะทาสี หรือทำการตกแต่งต่อไป 4) ปูนฉาบอิฐมวลเบา ปูนซีเมนต์สำเร็จรูป ใช้สำหรับงานฉาบผนัง ที่ก่อด้วย อิฐมวลเบาโดยเฉพาะ 5) ปูนฉาบผิวคอนกรีตใช้สำหรับงานฉาบ พื้นผิวคอนกรีต เสา คาน เป็นต้น 6) ปูนเทพรับพื้น ใช้ในการเทพรับระดับพื้นภายใน และภายนอกอาคาร ใช้ปรับระดับพื้นที่ ที่ต้องการความเรียบได้ระดับ 7) ปูนซ่อมมอเนกประสงค์ ใช้งานได้ทุกประเภท เช่น งานอุด งานซ่อม งานฉาบหรือก่อ รวมถึงปูนฉาบอิฐมวลเบาสำหรับงานฉาบผนัง หรือ ปูนก่ออิฐมวลเบา สำหรับงานก่ออิฐมวลเบาโดยเฉพาะ เป็นต้น ซึ่งมีการใช้งานง่าย เพียงแค่ผสมน้ำให้ตรงตามสัดส่วนที่กำหนดก็สามารถใช้งานได้ทันที (บริษัท ทีพีไอโพลีน จำกัด (มหาชน), 2554: ออนไลน์)

สำหรับตลาดปูนซีเมนต์สำเร็จรูปนั้น มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องเฉลี่ยปีละ 7% ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา ปัจจุบันมูลค่าตลาดอยู่ที่ 2,000 ล้านบาท ในปี 2553 โดยการแข่งขันในตลาดปูนซีเมนต์สำเร็จรูปนั้น มีผู้ผลิต 3 รายหลัก คือ 1) บริษัท สยามมอร์ตาร์ จำกัด (หรือ SMC) ในเครือบริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ผู้ผลิตปูนซีเมนต์สำเร็จรูปในแบรนด์ ปูนเสือมอร์ต้า ซึ่งมีฐานะเป็นผู้นำตลาด โดยมีส่วนแบ่งตลาด 45% 2) บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ผู้ผลิตปูนสำเร็จรูปในแบรนด์ ทีพีไอ มีส่วนแบ่งตลาด 38 % และ 3) บริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน) ผู้ผลิตปูนสำเร็จรูปในแบรนด์ อินทรีมอร์ต้า ส่วนแบ่งตลาด 14 % และบริษัทอื่น ๆ ซึ่งมีส่วนแบ่งตลาด 3% นั้น เป็นผู้ผลิตรายย่อยที่มีผลิตภัณฑ์ไม่หลากหลายและมุ่งเจาะตลาดเล็กเฉพาะด้าน (โพธิ์ชนิ่ง, 2553: ออนไลน์)

สำหรับกลยุทธ์ในการแข่งขันของ 3 บริษัทที่เป็นคู่แข่งหลักในตลาดนั้น ได้พยายามใช้กลยุทธ์ทางการตลาด ในเรื่องความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้า และกลยุทธ์ของตลาดองค์กร โดยการใช้พนักงานขาย เข้าไปทำการดูแลร้านค้าช่วง (Sub-dealer) ในแต่ละพื้นที่ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และการสั่งซื้ออย่างต่อเนื่อง เพราะร้านค้าช่วง นั้นถือได้ว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อผู้ผลิตแต่ละราย เนื่องจากเป็นช่องทางในการผลักดันสินค้าออกสู่ตลาด เพื่อให้กระจายหรือเสนอขายสินค้าผู้ซื้อและผู้ใช้อย่างทั่วถึง เพราะถ้าหากไม่มีร้านค้าช่วงแล้วตัวแทนจำหน่ายตรงของกลุ่มบริษัทผู้ผลิตจะต้องดำเนินการกระจายสินค้าไปยังผู้ซื้อ/ผู้ใช้เองทั้งหมดซึ่งเป็นการยากที่จะดำเนินการดังกล่าวได้ทุกพื้นที่ (อำนาจ วรนิธิฐพนธ์, 2548)

จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีแนวโน้มการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สาเหตุหนึ่งมาจากฝั่งเมืองของจังหวัดเชียงรายได้มีการขยายตัวออกไป ทำให้การคมนาคมมีความสะดวกมากขึ้น ประกอบกับ ประชาชนที่หลบหนีความวุ่นวายและความหนาแน่นในจังหวัดเชียงใหม่ เข้ามาอยู่อาศัยในจังหวัดเชียงรายเพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลให้ธุรกิจก่อสร้าง ธุรกิจจัดจำหน่าย อุปกรณ์ก่อสร้าง และธุรกิจจัดจำหน่ายปูนซีเมนต์ กลายเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน และจากข้อมูลการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ปูนซีเมนต์สำเร็จรูปในจังหวัดเชียงรายนั้นพบว่า ปูนเสือมอร์ต้า ของบริษัทในเครือปูนซีเมนต์ไทยฯ เป็นปูนที่มียอดขายสูงที่สุด โดยมีส่วนแบ่งตลาดสูงถึง 66 % รองลงมาคือ ปูนอินทรีมอร์ต้า 15% ปูนทีพีไอ 11% และแบรนด์อื่น ๆ อีก 7% ประกอบกับการคาดการณ์ขนาดตลาดของผลิตภัณฑ์ปูนสำเร็จรูปในจังหวัดเชียงรายในปี 2554 นี้ จะเพิ่มสูงขึ้นอีก 34% จากเดิม 4,500 ตันในปี 2553 เป็น 6,000 ตันในปี 2554 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความต้องการในตลาดที่เพิ่มมากขึ้นนั่นเอง จึงทำให้ปัจจุบันมีร้านค้าที่จำหน่ายวัสดุก่อสร้าง หรือร้านค้าช่วงในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวนทั้งสิ้น 57 ร้านค้า (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงราย, 2554) โดยแต่ละร้านค้านั้น ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ประกอบการท้องถิ่นขนาด

กลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพในการขายสูง และมีการใช้กลยุทธ์เชิงรุกในรูปแบบที่แตกต่างกันไป เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายโดยมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะของพื้นที่แต่ละร้าน

จากความสำคัญของร้านค้าช่วง ในการเป็นผู้กระจายสินค้าสู่มือผู้ซื้อหรือผู้ใช้ โดยตรง รวมถึงตัวผลิตภัณฑ์ และสภาพการแข่งขันในตลาด ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อร้านค้าช่วง ในการซื้อปูนซีเมนต์สำเร็จรูปในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นแนวทางสำหรับบริษัทผู้ผลิตปูนสำเร็จรูปในประเทศไทยใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการขายและกลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของร้านค้าช่วงในแต่ละพื้นที่ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อร้านค้าช่วง ในการซื้อปูนซีเมนต์สำเร็จรูปในอำเภอเมืองเชียงราย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อร้านค้าช่วง ในการซื้อปูนซีเมนต์สำเร็จรูปในอำเภอเมืองเชียงราย
2. เป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผลิตและจำหน่ายปูนซีเมนต์สำเร็จรูป ในการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของร้านค้าช่วงปูนซีเมนต์สำเร็จรูป

นิยามศัพท์

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกซื้อ หมายถึงปัจจัยในการตัดสินใจที่มีผลต่อร้านค้าช่วงในการซื้อปูนซีเมนต์สำเร็จรูปในอำเภอเมืองเชียงราย ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านบุคลากร และด้านสิ่งนำเสนอทางกายภาพ

ปูนซีเมนต์สำเร็จรูป หมายถึง ปูนซีเมนต์ชนิดพิเศษที่ทำการผลิตสำเร็จจากโรงงานให้อยู่ในสภาพ พร้อมใช้งาน โดยมีส่วนผสมของ หินบดละเอียดหรือทราย และสารเคมีชนิดพิเศษที่มีการคัดเลือกให้เหมาะสมกับประเภทของงานในแต่ละชนิด เช่น ปูนก่อทั่วไป ปูนฉาบทั่วไป ปูน

เทพรับระดับพื้น ปูนฉาบอิฐมวลเบาสำหรับงานฉาบผนัง หรือ ปูนก่ออิฐมวลเบา สำหรับงานก่ออิฐมวลเบาโดยเฉพาะ เป็นต้น

ร้านค้าช่วง หมายถึง ร้านค้าวัสดุก่อสร้างที่จำหน่ายวัสดุก่อสร้างทุกชนิดและสามารถเลือกซื้อปูนซีเมนต์สำเร็จรูปจากผู้แทนจำหน่ายรายใดก็ได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved